

Mondstuk van die Suid-Afrikaanse aartappelbedryf • Mouthpiece of the South African potato industry

CHIPS

VOL 35 NO 02 • MARCH / APRIL 2021

**BASELINE AND MARKET
DYNAMICS FOR THE
COMING SEASON**

Growing tomorrow's
producers, today

**OOS-VRYSTAATSE
DROËLANDKULTIVARPROEF
OP WARDEN 2019/2020**

Importation of French
fries takes a nosedive

Waarde van navorsing
oor blaarsiektebeheer

Arbeidsbestuur met die oog op volhoubaarheid

Deur Ansofie van der Walt

Werkgewers moet daagliks verskeie besigheidsrisiko's bestuur om hul ondernemings se winsgewendheid en volhoubaarheid te verseker. Beperkende arbeidsregulasies in Suid-Afrika is een van die mees problematiese faktore as dit by besigheidsbestuur kom.

Vandag is dit 'n algemene tendens onder besigheidseienaars om nie-kernaktiwiteite, soos sekuriteit, finansiële dienste, vervoer, bemaking, ensovoorts, uit te kontrakteer. Dit gun die werkgewer ekstra tyd om op sy primêre aktiwiteite te fokus.

Opsies vir arbeidsbestuur

In alle werkgewer-werknemer-verhoudings is daar streng wetlike vereistes waaraan werkgewers moet

voldoen, ongeag die aantal werknemers in diens. Om aan hierdie vereistes te voldoen is daar hoofsaaklik ses opsies wat die werkgewer kan oorweeg:

Intern:

- Die werkgewer hanteer dit self.
- Die werkgewer skep interne kapasiteit deur 'n kundige in arbeidsreg voltyds in diens te neem.

Uitgekontrakteer:

- Plaaslike prokureur.
- Arbeidskonsultant.
- Ongeregistreerde werkgewersorganisasie.
- Werkgewersorganisasie wat by die Departement van Indiensneming en Arbeid geregistreer is.

Werkgewers moet besef dat daar bepaalde verskille tussen hierdie opsies is. Dit kan groot implikasies inhou, met spesifieke verwysing na koste, spesialiskennis, spektrum van dienste, infrastruktuur, beskikbaarheid, ensovoorts.

Uitkontraktering

Voordat die werkgewer hierdie ondersteuning uitkontrakteer, moet die volgende oorweeg word:

- Kan die instelling werkgewers by die Kommissie vir Versoening, Bemiddeling en Arbitrasie (KVBA), bedingingsrade en die Arbeidshof verteenwoordig? Let wel dat slegs geregistreerde werkgewersorganisasies outomaties verskyningsreg op hierdie forums geniet.
- Spesialiseer die instelling in arbeidsreg en het hulle die toepaslike ervaring?
- Lewer die instelling spesialisdienste op die werkgewer se perseel?
- Bied die instelling 'n kostedoeltreffende oplossing?
- Hoe lank bestaan die instelling al, en hoe word besigheidskontinuiteit verseker? Is daar bestuurskontinuiteit in die instelling?
- Dryf werkgewers se behoefte op grondvlak die instelling, en kan die werkgewer insette tot die bestuur van die instelling lewer?

Evalueer jou arbeidsrisiko

Werkgewers kan ernstige boetes en selfs tronkstraf opgelê word in gevalle van nie-nakoming. Maak seker dat jou besigheid veilig is deur jou arbeidsrisiko teen hierdie kontrolelys te evalueer:

Die LWO help **boere as werkgewers** om aan arbeidswetgewing te voldoen.

**Geniet 'n stresvrye
arbeidsomgewing**

Word lid:
 ➔ beskerm jou boerdery
 ➔ beskerm jou regte as werkgewer

Ons dienste as geregistreerde werkgewersorganisasie:

Arbeidsoudit | Gratis 24/7 regsadvies hulplyn |
 Gratis arbeidsreg dokumentasie & **dienskontrakte** |
Dissipline in die werksplek - konsultasies,
 waarskuwings, dissiplinêre verhore |
KVBA en Arbeidshof verteenwoordiging
 Bystand met stakings | Herstrukturering |
Personnelvermindering | Vakbond onderhandelinge |
 Bystand met Departement van Indiensneming en
 Arbeid **inspeksies** | Billike Werksgeleentheid, ens.

☎ 086 110 1828 ✉ info@lwo.co.za 🌐 www.lwo.co.za 📘

- *Toepaslike wetgewing:* Weet jy watter wetgewing op j ou besigheid van toepassing is en verstaan jy die vereistes van elk?
- *Nasionale minimumloon:* Betaal jy minstens die toepaslike nasionale minimumloon?
- *Plakkate:* Word opsommings van die *Wet op Basiese Diensvoorwaardes, 1997 (Wet 75 van 1997)*, die *Wet op Billike Werksgeleenthede, 1998 (Wet 55 van 1998)* en die *Wet op Beroeps-gesondheid en -veiligheid, 1993 (Wet 85 van 1993)* in die werksplek vertoon?
- *Dienskontrakte:* Het jy 'n getekende dienskontrak in plek vir elke werknemer? Gebruik jy die regte tipe dienskontrak en voldoen dit aan wetgewing? Is jy as werkgewer reg geposisioneer vir moontlike toekomstige dispute, sodat jy flink kan optree en jou regte kan beskerm?
- *Ander dokumentasie:* Is die teenwoordigheidsregister, salarisstrookies, personeell eers en registrasie by die Werkloosheidsversekeringsfonds asook die Vergoedingskommissaris in plek en voldoen dit aan wetgewing?
- *Vakbondregte:* Weet jy wat jou regte as werkgewer in terme van vakbondaktiwiteite is? Het jy 'n erkenningsooreenkoms met die geregi-streerde vakbond in plek wat jou regte as werkgewer beskerm?
- *Dissipline in die werksplek:* Is jou dissiplinêre kode relevant en op datum? Elke werksplek moet 'n relevante dissiplinêre kode met duidelike reëls en toepaslike sanksies hê. Dit is jou reg as werkgewer om kontrole in die werksplek uit te oefen, maar die korrekte prosedures moet deurlopend gevolg word. Werkgewers moet ook daarop let om dissipline konsekwent toe te pas ten einde diskriminasie te vermy.

Werkgewers se regte

Dit is belangrik om in ag te neem watter rol arbeid in die werksomgewing speel en te verstaan dat wetgewing tot die werkgewer se voordeel toegepas kan word om die besigheid te beskerm.

In Suid-Afrika se hoogs gereguleerde arbeidsomgewing voel werkgewers dikwels dat hulle aan die kortste ent trek. Werkgewers het egter baie regte in die werksplek, maar ook die verantwoordelikheid om hierdie regte toe te pas. Kundige hulp om die besighedsrisiko's rondom arbeidswetgewing reg te bestuur, sal verseker dat werkgewers nie hul besighede onnodig blootstel nie.  

Vir meer inligting,
kontak Ansofie van der Walt
by 076 091 4647 of
ansofie@lwo.co.za.

V.Z.S.
VIR DIE BOER

REITZ BEARINGS
058-8632452
info@vanzylstaal.co.za

Vrystaat & Noord Wes
Rieme Smith
082 902 7707
rieme@vanzylstaal.co.za

Noord- Wes & Oos Kaap
Jan van der Westhuizen
066 183 7094
janvdw@vanzylstaal.co.za

Limpopo & Gauteng
Tiaan Kloppers
066 305 7336
tiaan@vanzylstaal.co.za

f vanzylstaalwerke
vanzylstaal.co.za

V.Z.S. POTATO